

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 598/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., L., zastúpeného advokátkou Mgr. A. I., L., vo veci namietaného porušenia jeho práva nebyť opätovne súdený a trestaný za ten istý skutok podľa čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Levice v konaniach vedených pod sp. zn. ČVS: OPR-388/1-OSV-LV-2004, ČVS: OPR-388/1-OSV-LV-2005 a Okresnej prokuratúry Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 906/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2012 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho práva «*nebyť opätovne súdený a trestaný za ten istý skutok podľa zásady „ne bis in idem“*» podľa čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „protokol č. 7 k dohovoru“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Levice (ďalej len „okresné riaditeľstvo“ alebo „vyšetrovateľ“) v konaniach vedených pod sp. zn. ČVS: OPR-388/1-OSV-LV-2004, ČVS: OPR-388/1-OSV-LV-2005 a Okresnej prokuratúry Levice (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 906/09.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol, že v roku 2002 bol uznaný vinným «v priestupkovom konaní... z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 odsek 1 písm. d/ zákona o priestupkoch č. 372/1990 a v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b/ mi bola uložená sankcia - pokuta vo výške 1000 SK a to rozhodnutím J 2002/01513 zo dňa 17. 07. 2003. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 08. 2003 a nebolo zrušené v 1 predpísanom konaní.

Dňa 16.01.2004 bolo policajným orgánom OR-PZ odboru skráteného vyšetrovania Levice uznesením ČVS: ORP-388/1-OSV-LV-2004 začaté proti mne trestné stíhanie pre trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Trestného zákona a to na základe „akéhosi odstúpenia priestupkového spisu“ č. ČTS-P: ORP-542/L-2002. Postúpiť priestupkový spis mohol len orgán, ktorý už v tejto veci rozhodol a to v čase v priestupkovom konaní podľa § 71 a/zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, týmto som už bol potrestaný ako som už vyššie uviedol. Dňa 16. 03. 2004 Okresná prokuratúra v Leviciach obvinenie zrušila.

Dňa 15. 11. 2005 ma ten istý policajný orgán uznesením ČVS: ORP/1-OVS-LV2004 začal stíhať pre trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Trestného zákona a pre pokus ublíženia na zdraví podľa § 8 ods. 1 k § 221 ods. 1 Trestného zákona. Policajnému orgánu som od začiatku jeho protizákonného postupu v skrátenom vyšetrovaní vysvetľoval a upozorňoval som ho, že za tento skutok som už bol právoplatne potrestaný v priestupkovom konaní a ukazoval som mu aj rozhodnutie Okresného úradu - odboru VVS Levice č. j. 2002/01513, ktorým som bol uznaný vinným a potrestaný, čo ho vôbec nezaujímalo. Keď som si počas výsluchu žiadal primeranú dobu na moju obhajobu, tento príslušník v skrátenom vyšetrovaní sa vzdialil a po určitej dobe mi túto lehotu stanovil na 2 až 3 hodiny, s čím som nesúhlasil a nakoniec mi túto lehotu poskytol na niekoľko dní. Je zrejmé, že sa išiel poradiť s určitou osobou, ktorá mala záujem o moje trestné stíhanie. V tomto trestnom konaní proti mne prebiehali rôzne procesné úkony, o. i. aj prerušenie

trestného stíhania z dôvodu mojej dlhodobej PN (1 rok), v dôsledku ktorej som sa stal čiastočným invalidným dôchodcom. Ako aj z nejakého iného dôvodu o ktorom mi nebolo doručené uznesenie o prerušení trestného stíhania. Dňa 12. 02. 2008 bolo vykonané oboznámenie s výsledkami vyšetrovania, kde som navrhol zastavenie trestného stíhania.

V trestnom konaní sa menili orgány činné v trestnom konaní zo strany Okresného riaditeľstva Policajného zboru Levice, tak aj dozorujúci prokurátori Okresnej prokuratúry Levice. Uznesením ČVS: ORP-184/LV-2012 zo dňa 22. 02. 2012 sa začalo v pokračovaní v trestnom stíhaní a to už povereným príslušníkom PZ Okresného riaditeľstva policajného zboru Odboru poriadkovej polície Obvodného oddelenia Policajného zboru v Leviciach a to takmer po štyroch rokoch nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní. V tomto štádiu skráteného vyšetrovania bolo vykonaných množstvo procesných úkonov ako opakované výsluchy a konfrontácie. Tomuto poverenému orgánu v skrátenom vyšetrovaní som mnohokrát apeloval na to, že za tento skutok som už bol právoplatne potrestaný v priestupkovom konaní a že rozhodnutie Okresného úradu - odboru všeobecnej vnútornej správy v Leviciach č. j. 2002/01513 zo dňa 17. 7. 2003 nadobudlo právoplatnosť a toto nebolo v predpísanom konaní zrušené - mimoriadnym opravným prostriedkom, a že trestné stíhanie proti mne je neprípustné...

Dňa 26. 06. 2012 som bol oboznámený s výsledkami vyšetrovania, kde som navrhol, aby trestné stíhanie proti mne bolo zastavené v zmysle ustanovenia § 215 odsek 1 písm. d/ Trestného poriadku s poukazom na § 9 odsek 1 písm. g/ Trestného poriadku, pretože je trestné stíhanie neprípustnej ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná. Nevieť posúdiť, ako tento policajný orgán skráteného vyšetrovania s právnickým vzdelaním ukončil trestný spis, ale som si istý, že s návrhom na obžalobu.

Uznesením č. 2 PV 906/09-160 zo dňa 04. 07. 2012 dozorujúci prokurátor Okresnej prokuratúry v Leviciach zastavil v tejto veci trestné stíhanie proti mne podľa § 215 odsek 2 písm. b/ Trestného poriadku, pretože o skutku obvineného bolo už právoplatne rozhodnuté orgánom príslušným na konanie o priestupku a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce. Proti tomuto uzneseniu som v zákonnej lehote podal sťažnosť, kde som poukazoval na medzinárodný dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 4 protokolu 7 a z neho vyplývajúcu zásadu „ne bis in idem“ už vyššie citované ustanovenie o neprípustnosti trestného stíhania v zmysle Trestného poriadku a domáhal som sa, aby mnou

napádané uznesenie bolo zrušené ako nezákonné. Krajská prokuratúra v Nitre, ako odvolací - nadriadený orgán, uznesením č. 3 KPt 412/12-3 zo dňa 09. 08. 2012 mojej sťažnosti vyhovela, zrušila uvedené uznesenie Okresnej prokuratúry v Leviciach ako nezákonné a dala pokyn na zastavenie trestného stíhania v zmysle môjho domáhania sa v sťažnosti zo dňa 11. 07. 2012. Následne dozorujúci prokurátor Okresnej prokuratúry v Leviciach uznesením č. 2 Pv 906-165 zo dňa 07. 09. 2012 zastavil trestné stíhanie podľa § 215 odsek 1 písm. d/ Trestného poriadku s poukazom na ! 9 odsek 1 písm. g/ Trestného poriadku, pretože je trestné stíhanie neprípustné, ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva...

Podľa môjho názoru bolo trestné stíhanie proti mne protizákonné a neprípustné, pretože orgány činné v trestnom konaní porušili moje právo nebyť dvakrát súdený a trestaný za ten istý skutok v zmysle medzinárodných zmlúv čl. 14 odsek 7 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a predovšetkým čl. 4 Protokolu č. 7 zásady „ne bis in idem“ k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý bol vyhlásený pod. č. 209/1992 Zb. a Slovenská republika je nimi viazaná.»

Na základe argumentácie obsiahnutej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

«1/ Základné právo sťažovateľa M. K. podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, že medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobôd, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, ktoré priamo zakladajú práva, alebo povinnosti fyzických osôb, alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi a v zmysle Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 4 protokolu č. 7 právo nebyť opätovne súdený a trestaný za ten istý skutok podľa zásady „ne bis in idem“ bolo postupom policajného orgánu OR-PZ Úrad justičnej a kriminálnej polície Odbor skráteného vyšetrovania v Leviciach ČVS: OPR-388/I-OSV[^]LV-2004, ČVS: OPR-388/I-OSV-LV-2005 a Okresnej prokuratúry v Leviciach č. 2 Pv 906/09 porušené bolo.

2/ Sťažovateľovi M. K. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 25 000, ktoré je Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Úrad justičnej a kriminálnej polície Odbor skráteného vyšetrovania a Okresná prokuratúra v Leviciach ako porušovatelia povinní zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3/ Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Úrad justičnej a kriminálnej polície Odbor skráteného vyšetrovania Levice a Okresná prokuratúra Levice povinní sťažovateľovi M. K. zaplatiť trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej pomoci a režijný paušál, spolu 269,50 EUR jeho právnej zástupkyňi Mgr. A. I. na účet č..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ešte predtým, ako sa ústavný súd začne zaoberať samotnou materiálnou stránku veci, je vždy povinný preskúmať procesné náležitosti sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a zároveň neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, sa ňou môže ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky. Jednou zo základných podmienok sťažnosti

podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde ako prostriedku ochrany základných práv alebo slobôd, je využitie všetkých riadnych opravných prostriedkov dostupných sťažovateľovi na ochranu namietaného porušenia ním označených práv (subsidiarita) a až po ich využití má možnosť obrátiť sa so sťažnosťou na ústavný súd.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho práva podľa čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 k dohovoru *«nebyť opätovne súdený a trestaný za ten istý skutok podľa zásady „ne bis in idem“*» postupom vyšetrovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: OPR-388/1-OSV-LV-2004, ČVS: OPR-388/1-OSV-LV-2005 a okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 906/09, ktorá uznesením sp. zn. 2 Pv 906/09 zo 7. septembra 2012 zastavila trestné stíhanie proti sťažovateľovi podľa § 215 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s poukazom na § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, pretože trestné stíhanie sťažovateľa je neprípustné.

1. K namietanému porušeniu označeného práva sťažovateľa postupom okresného riaditeľstva v konaniach vedených pod sp. zn. ČVS: OPR-388/1-OSV-LV-2004, ČVS: OPR-388/1-OSV-LV-2005

Sťažnosť sťažovateľa smeruje aj proti postupu vyšetrovateľa, ktorý uzneseniami zo 16. januára 2004 a 15. novembra 2005 začal proti sťažovateľovi trestné stíhanie pre trestný čin výtržníctva a trestný čin pokusu ublíženia na zdraví napriek tomu, že mu bola v priestupkovom konaní za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu uložená právoplatne pokuta v sume 1 000 Sk za to, že fyzicky napadol svoju manželku v auguste 2002.

Ústavný súd ako nezávislý orgán ochrany ústavnosti rozhoduje v rámci právomoci taxatívne vymedzenej ústavou. Obsahom právomoci ústavného súdu nie je nahradzovanie iných štátnych orgánov vo veciach, ktoré sú im ústavou a zákonmi Slovenskej republiky dané do ich rozhodovacej právomoci. Nie je v právomoci ústavného súdu preskúmavať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov vyšetrovateľa v priebehu trestného stíhania. Táto

právomoc prináleží na to zákonom určeným štátnym orgánom, najmä však orgánom prokuratúry Slovenskej republiky [§ 18 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“)], ktorá vykonáva dozor nad zachovaním zákonnosti v prípravnom konaní [§ 230 a nasl. Trestného poriadku a § 17 ods. 2 písm. a) zákona o prokuratúre].

V danom prípade preskúmala uvedený postup a uznesenia vyšetrovateľa okresná prokuratúra ako nadriadený orgán tak, že uznesením zo 4. júla 2012 zastavila v tejto veci trestné stíhanie proti sťažovateľovi „*podľa § 215 odsek 2 písm. b/ Trestného poriadku*“.

Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd preto nemá právomoc preskúmať postup a uznesenie okresného riaditeľstva, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmala okresná prokuratúra.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu k okresnému riaditeľstvu) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. K namietanému porušeniu označeného práva sťažovateľa postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 2 P v 906/09

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by

znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 126/07).

To znamená, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno ústavnému súdu podať spravidla iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná.

Ústavný súd konštatuje, že okresná prokuratúra, ako to už bolo uvedené, uznesením sp. zn. 2 Pv 906/09 zo 4. júla 2012 zastavila v tejto veci trestné stíhanie proti sťažovateľovi „*podľa § 215 odsek 2 písm. b/ Trestného poriadku*“.

Následne Krajská prokuratúra v Nitre uznesením sp. zn. 3 KPt 412/12 z 9. augusta 2012 po podaní sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresnej prokuratúry zrušila predmetné uznesenie okresnej prokuratúry zo 4. júla 2012 a v zmysle jej pokynu prokurátor okresnej prokuratúry uznesením sp. zn. 2 Pv 906/09 zo 7. septembra 2012 zastavil trestné stíhanie sťažovateľa podľa § 215 ods. 1 písm. d) s poukazom na § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, pretože trestné stíhanie proti nemu je neprípustné.

Proti uzneseniu okresnej prokuratúry sp. zn. 2 Pv 906/09 zo 7. septembra 2012 sťažnosť sťažovateľ však nepodal, a tým uznesenie okresnej prokuratúry nadobudlo právoplatnosť 24. septembra 2012.

Keďže vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon o prokuratúre sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom a sťažovateľ riadny opravný prostriedok (sťažnosť) proti uzneseniu okresnej prokuratúry sp. zn. 2 Pv 906/09 zo 7. septembra 2012 nepodal (nedomáhal sa preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia okresnej prokuratúry), ale obrátil sa priamo na ústavný súd, jeho

sťažnosť pri predbežnom prerokovaní ústavný súd odmietol pre neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2012